

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา ศิลปะ(ดนตรีสากล) รหัสวิชา ศ21102
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ของ นายธราพงษ์ ทองกระจ่าง

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ 21102

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 20 ชั่วโมง 1.0

หน่วยกิต

องค์ประกอบดนตรี อธิพิพของดนตรี เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี เสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรี การร้องและบรรเลงเครื่องดนตรีประกอบการร้อง การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี วงดนตรี วงดนตรีพื้นเมือง วงดนตรีไทย วงดนตรีสากล ถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลง การนำเสนอบทเพลงตามความสนใจ และประเมินคุณภาพของบทเพลง

โดยใช้กระบวนการอ่าน เขียน จดจำ การวิเคราะห์ จำแนก การขับร้อง การบรรเลง การแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ การบำรุงรักษา ทักษะการปฏิบัติทางดนตรี

เห็นคุณค่างานดนตรี มีความรับผิดชอบ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ใฝ่รู้มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม1/1 , ม.1/2 , ม.1/3 , ม.1/4 , ม.1/5 , ม.1/6 , ม.1/7 , ม.1/8 , ม.1/9

ศ 2.2 ม1/1 , ม.1/2

รวม 11 ตัวชี้วัด

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชาศ 21102.....ชื่อรายวิชา.....ศิลปะ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่..1..
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ศิลปะ..... ภาคเรียนที่....1/2564....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี.....
แผนการเรียนรู้ที่...1....เรื่อง.....ลักษณะตัวโน้ตและการบันทึกโน้ต..... เวลา....2....ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ม.1/1อ่าน - เขียน และบันทึกลักษณะตัวโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่าน – เขียน สัญลักษณ์ทางดนตรีได้ จะทำให้ผู้ขับร้องและผู้บรรเลงเข้าใจจังหวะและ
ทำนองของบทเพลงได้ง่ายขึ้น สามารถขับร้องและบรรเลงดนตรีได้ถูกต้องตามจังหวะและอารมณ์ของ
บทเพลง

4. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะตัวโน้ต
- บรรทัด 5 เส้น
- กุญแจประจำหลัก
- การบันทึกโน้ต

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เปรียบเทียบอัตราส่วนลักษณะตัวโน้ตได้
2. อ่าน-เขียนและบันทึกโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นในกุญแจ โซ และกุญแจ ฟา ได้

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถการสื่อสาร

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียน
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นำโน้ตเพลงและเปิดเพลงชะตาชีวิตให้นักเรียนชม และช่วยกันร้องเพลงและตบมือตามจังหวะของบทเพลง จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องหมายและสัญลักษณ์ในโน้ตเพลงว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง

ขั้นจัดการเรียนรู้

1. ครูชี้แจงอธิบายตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้
2. ครูอธิบายลักษณะตัวโน้ต และอัตราส่วนค่าของตัวโน้ต
3. ครูอธิบายลักษณะและความสำคัญของบรรทัด 5 เส้น, เส้นน้อย
4. ครูอธิบายลักษณะและความสำคัญของกุญแจโซ่, กุญแจฟา, กุญแจโด
5. ครูอธิบายการเขียนชื่อตัวโน้ตและการบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น
6. ครูแนะนำวิธีการแต่งเพลงโดยใช้ลักษณะตัวโน้ตต่าง ๆ ความยาว 8 จังหวะหลัก
7. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันแต่งเพลงความยาว 12 จังหวะหลักโดยให้ใช้ตัวโน้ตอย่างน้อย 3 ลักษณะ และบันทึกลงในบรรทัด 5 เส้นแล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมกับร้องระดับเสียงโน้ตที่ตนเองแต่งพร้อมกับตบมือด้วย

ขั้นสรุป

ตัวโน้ต คือ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรีซึ่งจะมีหลายลักษณะแต่ละลักษณะจะมีค่าความยาวของเสียงเป็นอัตราส่วนต่อกัน การอ่าน-เขียนสัญลักษณ์ทางดนตรีเป็นสิ่งสำคัญในการบันทึกบทเพลง จะทำให้ผู้ขับร้อง ผู้บรรเลงเข้าใจจังหวะ ทำนองของบทเพลงได้ง่ายขึ้น และสามารถขับร้องและบรรเลงดนตรีได้ถูกต้องตามจังหวะทำนองของบทเพลง

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. ใบความรู้
2. แบบฝึกหัด

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1

10. การวัดและประเมินผล

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
<p>สาระสำคัญ</p> <p>การอ่าน - เขียน สัญลักษณ์ทางดนตรีได้ จะ ทำให้ผู้ขับร้องและผู้ บรรเลงเข้าใจจังหวะและ ทำนองของบทเพลงได้ง่าย ขึ้น สามารถขับร้องและ บรรเลงดนตรีได้ถูกต้อง ตามจังหวะและอารมณ์ ของบทเพลง</p>	<p>- แบบฝึกหัด - แบบประเมิน กิจกรรมกลุ่ม</p>	<p>- แบบฝึกหัด - สังเกต</p>	<p>- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %</p>
<p>ตัวชี้วัด</p> <p>ม.1/1 อ่าน - เขียน เครื่องหมายและ สัญลักษณ์ทางดนตรี</p>	<p>- แบบฝึกหัด - แบบประเมิน กิจกรรมกลุ่ม</p>	<p>- แบบฝึกหัด - สังเกต</p>	<p>- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %</p>
<p>คุณลักษณะ</p> <p>1. ใฝ่เรียน 2. มุ่งมั่นในการทำกิจกรรม</p>	<p>- แบบประเมิน พฤติกรรม</p>	<p>- สังเกตพฤติกรรม</p>	<p>คะแนนผ่านระดับ 2</p>

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชาศ 21102.....ชื่อรายวิชา.....ศิลปะ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...1....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ศิลปะ.....ภาคเรียนที่...1/2564.....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้วงดนตรี.....
แผนการเรียนรู้ที่...2...เรื่อง.....สีสันเสียง.....เวลา...2...ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ม. 1/2 จำแนกประเภทและลักษณะเสียงของเครื่องดนตรีสากลแต่ละชนิด

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เนื่องจากเครื่องดนตรีสากลนั้นมีมากมายประเภทและชนิดซึ่งแต่ละชนิดก็จะให้อารมณ์
ความรู้สึกในการฟังแตกต่างกัน ถ้ารู้หลักเกณฑ์ในการจำแนกและสามารถจำแนกประเภทและชนิด
เครื่องดนตรีได้จากการฟัง จะทำให้เข้าใจดนตรีอย่างลึกซึ้งซึ่งจะนำไปความซาบซึ้งในดนตรีได้

4. สาระการเรียนรู้

- ประเภทเครื่องดนตรีสากล
- ลักษณะเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทเครื่องดนตรีสากล
2. จำแนกลักษณะเสียงของเครื่องดนตรีสากลแต่ละชนิดได้

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียน
2. ซื่อสัตย์สุจริต

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จากนั้นเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียซึ่งบรรเลงโดยวงออร์เคสตรา ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงที่ได้ฟังว่ารู้สึกอย่างไร ทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น นักเรียนช่วยกันสรุปว่าฟังแล้วรู้สึกยิ่งใหญ่ มีความหลากหลายของเสียงซึ่งเกิดจากการการประสานเสียงของเครื่องดนตรีมากมายหลายประเภทและชนิด

ขั้นจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

1. นำนักเรียนเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องสีต้นเสียงเครื่องดนตรีสากล เมื่อเรียนจบหนึ่งประเภทเครื่องดนตรีให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทันที

2. เมื่อเรียนจบครบทุกประเภทเครื่องดนตรีแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนทันที

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปว่าเครื่องดนตรีสากลมี 5 ประเภท แต่ละประเภทจะมีหลายชนิด ซึ่งแต่ละชนิดก็จะมีลักษณะเสียงแตกต่างกัน เมื่อนำมาบรรเลงแบบเดี่ยวหรือบรรเลงร่วมกันก็จะให้อารมณ์ความรู้สึกในการฟังแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผู้ประพันธ์ ผู้บรรเลง และผู้ฟัง

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่อง สีต้นเสียงเครื่องดนตรีสากล

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 1

10. การวัดและประเมินผล

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ เนื่องจากเครื่องดนตรีสากลนั้นมีมากมายประเภทและชนิดซึ่งแต่ละชนิดก็จะให้อารมณ์ความรู้สึกในการฟังแตกต่างกัน ถ้ารู้หลักเกณฑ์ในการจำแนกและสามารถจำแนกประเภทและชนิดเครื่องดนตรีได้จากการฟัง จะทำให้เข้าใจดนตรีอย่างลึกซึ้งซึ่งจะ	- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน	- เกณฑ์การให้คะแนนต้องผ่าน 60 %

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สามารถจำแนกประเภทและชนิดเครื่องดนตรีได้จากการฟัง จะทำให้เข้าใจดนตรีอย่างลึกซึ้งซึ่งจะนำไปความซาบซึ้งในดนตรีได้ ให้เข้าใจดนตรีอย่างลึกซึ้งซึ่งจะนำไปความซาบซึ้งในดนตรีได้			
ตัวชี้วัด ม 1/2 จำแนกประเภทเครื่องดนตรีและลักษณะเสียงของเครื่องดนตรีสากลแต่ละชนิด	- แบบทดสอบ ก่อนเรียนและ หลังเรียน	- แบบทดสอบ ก่อนเรียน และ หลังเรียน	- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %
คุณลักษณะ 1. ใฝ่เรียน 2. ซื่อสัตย์สุจริต	- แบบสังเกต พฤติกรรม	- สังเกต พฤติกรรม	- คะแนนผ่านระดับ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชาศ 21102.....ชื่อรายวิชา.....ศิลปะ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...1..
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ศิลปะ.....ภาคเรียนที่....1/2564....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้วงดนตรี.....
แผนการเรียนรู้ที่...3...เรื่อง.....วงดนตรีสากล.....เวลา....2....ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ม.1/4 หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทวงดนตรีสากล

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

รูปแบบของวงดนตรีสากลจะมีความแตกต่างหลายประการเช่น จำนวนผู้เล่น เครื่องดนตรีที่ใช้
ลักษณะการบรรเลงหรือ บทบาทการแสดงดนตรีในวาระต่าง ๆ

4. สาระการเรียนรู้

- การจัดรูปแบบของวงดนตรีสากล

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทวงดนตรีสากลได้

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียน

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เปิดเพลงที่บรรเลงโดยวงออร์เคสตราให้นักเรียนชม และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเป็นวงดนตรีประเภทใด แล้วถามนักเรียนว่าวงดนตรีสากลมีกี่ประเภท จากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่างวงดนตรีที่นักเรียนชื่นชอบและให้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นวงดนตรีประเภทใด และชอบเพราะอะไร

ขั้นจัดการเรียนรู้

1. ครูชี้แจงอธิบายตัวชี้วัดระดับสิ่งที่นักเรียนพึงรู้
2. อธิบายหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทวงดนตรีสากลโดยใช้บทเรียนเพาเวอร์พอยต์ เรื่อง ประเภทวงดนตรีสากลประกอบการอธิบาย
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และให้เลือกวงดนตรีสากลมาหนึ่งวงให้ร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้ แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - เป็นวงดนตรีประเภทใด
 - ใช้เครื่องดนตรีใดบ้างในการบรรเลง
 - ฟังแล้วรู้สึกอย่างไร
 - เหมาะสำหรับบรรเลงในสถานที่ใด เนื่องในโอกาสอะไร

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า วงดนตรีสากลเป็นวงดนตรีของชาวตะวันตกใช้เครื่องดนตรีสากลในการบรรเลง แต่ละวงจะมีลักษณะแตกต่างกัน มีทั้งวงขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ใช้บรรเลงตามความเหมาะสม เป็นวงดนตรีที่รู้จักกันแพร่หลายและได้รับความนิยมทั่วโลก

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. บทเรียนเพาเวอร์พอยต์เรื่อง ประเภทวงดนตรีสากล

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1

10. การวัดและประเมินผล

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ รูปแบบของวงดนตรี สากลจะมีความแตกต่าง หลายประการเช่น จำนวน ผู้เล่น เครื่องดนตรีที่ใช้	- แบบฝึกหัด - แบบประเมิน กิจกรรมกลุ่ม	- แบบฝึกหัด - สังเกต	- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ลักษณะการบรรเลงหรือ บทบาทการแสดงดนตรีใน วาระต่าง ๆ			
ตัวชี้วัด ม.1/4 หลักเกณฑ์การ จำแนกประเภทวงดนตรี สากล	- แบบฝึกหัด - แบบประเมิน กิจกรรมกลุ่ม	- แบบฝึกหัด - สังเกต	- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %
คุณลักษณะ 1. ใฝ่เรียน 2. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบสังเกต พฤติกรรม	- สังเกตพฤติกรรม	- คะแนนผ่านระดับ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชาศ 21102.....ชื่อรายวิชา.....ศิลปะ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...1..
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ศิลปะ..... ภาคเรียนที่....1/2564....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้วงดนตรี.....
แผนการเรียนรู้ที่...3...เรื่อง.....วงดนตรีสากล.....เวลา....2....ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ม.1/4 หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทวงดนตรีสากล

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

รูปแบบของวงดนตรีสากลจะมีความแตกต่างหลายประการเช่น จำนวนผู้เล่น เครื่องดนตรีที่ใช้
ลักษณะการบรรเลงหรือ บทบาทการแสดงดนตรีในวาระต่าง ๆ

4. สาระการเรียนรู้

- การจัดรูปแบบของวงดนตรีสากล

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทวงดนตรีสากลได้

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียน

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เปิดเพลงที่บรรเลงโดยวงออร์เคสตราให้นักเรียนชม และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเป็นวงดนตรีประเภทใด แล้วถามนักเรียนว่าวงดนตรีสากลมีกี่ประเภท จากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่างวงดนตรีที่นักเรียนชื่นชอบและให้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นวงดนตรีประเภทใด และชอบเพราะอะไร

ขั้นจัดการเรียนรู้

1. ครูชี้แจงอธิบายตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้
2. อธิบายหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทวงดนตรีสากลโดยใช้บทเรียนพาเวอร์พอยต์ เรื่อง ประเภทวงดนตรีสากลประกอบการอธิบาย
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และให้เลือกวงดนตรีสากลมาหนึ่งวงให้ร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้ แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - เป็นวงดนตรีประเภทใด
 - ใช้เครื่องดนตรีใดบ้างในการบรรเลง
 - ฟังแล้วรู้สึกอย่างไร
 - เหมาะสำหรับบรรเลงในสถานที่ใด เนื่องในโอกาสอะไร

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า วงดนตรีสากลเป็นวงดนตรีของชาวตะวันตกใช้เครื่องดนตรีสากลในการบรรเลง แต่ละวงจะมีลักษณะแตกต่างกัน มีทั้งวงขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ใช้บรรเลงตามความเหมาะสม เป็นวงดนตรีที่รู้จักกันแพร่หลายและได้รับความนิยมทั่วโลก

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. บทเรียนพาเวอร์พอยต์เรื่อง ประเภทวงดนตรีสากล

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1

10. การวัดและประเมินผล

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ รูปแบบของวงดนตรีสากลจะมีความแตกต่างหลายประการเช่น จำนวนผู้เล่น เครื่องดนตรีที่ใช้	- แบบฝึกหัด - แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม	- แบบฝึกหัด - สังเกต	- เกณฑ์การให้คะแนนต้องผ่าน 60 %

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ลักษณะการบรรเลงหรือ บทบาทการแสดงดนตรีใน วาระต่าง ๆ			
ตัวชี้วัด ม.1/4 หลักเกณฑ์การ จำแนกประเภทวงดนตรี สากล	- แบบฝึกหัด - แบบประเมิน กิจกรรมกลุ่ม	- แบบฝึกหัด - สังเกต	- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %
คุณลักษณะ 1. ใฝ่เรียน 2. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบสังเกต พฤติกรรม	- สังเกตพฤติกรรม	- คะแนนผ่านระดับ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชาศ 21102.....ชื่อรายวิชา.....ศิลปะ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ..1...
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ศิลปะ..... ภาคเรียนที่.....1/2564.....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้คุณภาพเสียง.....
แผนการเรียนรู้ที่...4...เรื่อง.....การขับร้องและบรรเลงดนตรี.....เวลา...10...ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ม.1/7 เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง

ม.1/3 ขับร้องและบรรเลงดนตรีตามโน้ตสากล

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การขับร้องและบรรเลงดนตรี คือ การสร้างเสียงออกมาอย่างถูกวิธีซึ่งจะมีลักษณะและเทคนิค
แตกต่างกัน จะต้องทำความเข้าใจและฝึกฝนอย่างถูกวิธี จะทำให้ขับร้องได้อย่างถูกต้อง สามารถ
ถ่ายทอดอารมณ์เพลงมาสู่ผู้ฟังได้ ทำให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง ประทับใจในบทเพลง

4. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะและเทคนิคในการขับร้องและการบรรเลงดนตรี

- การขับร้องและการบรรเลงดนตรีตามโน้ตสากล

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะ และเทคนิคในการขับร้องและการบรรเลงดนตรีได้

2. ขับร้องและการบรรเลงดนตรีเพลงง่าย ๆ ตามโน้ตสากล ได้อย่างสร้างสรรค์

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

2. ความสามารถในการขับร้องและการบรรเลงดนตรี

3. ความสามารถในการแสดงออก

7.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนชื่นชอบนักร้องคนใดบ้าง ชอบเพราะอะไร
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนักร้องในอาเซียนที่รู้จักมา 1 คน และบอกว่ามีผลงานในด้านใด

ขั้นจัดการเรียนรู้

ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง

เสียงดนตรีสามารถจำแนกได้ 2 กลุ่ม ได้แก่

1. เสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรี
2. เสียงที่เกิดจากการขับร้องของมนุษย์

ช่วงเสียงของมนุษย์

- ผู้หญิงเสียงสูง เรียกว่า Soprano
- ผู้หญิงเสียงกลาง เรียกว่า Mezzo soprano
- ผู้หญิงเสียงต่ำ เรียกว่า Alto
- ผู้ชายเสียงสูง เรียกว่า Tenor
- ผู้ชายเสียงกลาง เรียกว่า Baritone
- ผู้ชายเสียงต่ำ เรียกว่า Bass

การขับร้อง คือ การสร้างเสียงดนตรีจากการเปล่งเสียงของมนุษย์ โดยการร้องจะมีเครื่องดนตรีประกอบหรือไม่มีเครื่องดนตรีประกอบก็ได้ หรือจะเป็นการร้องคนเดียวหรือร้องกันเป็นกลุ่มก็ได้ การขับร้องแบ่งออกเป็น

ลักษณะและเทคนิคในการขับร้อง

1. **การขับร้องเดี่ยว** (solo singing) คือ การร้องเพลงคนเดียว การขับร้องเดี่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงความสามารถในการร้องเพลงของผู้ขับร้อง เช่น โอกาสงานแสดงดนตรีหรือการประกวดดนตรีซึ่งมีผู้ขับร้องจะต้องมีทักษะความสามารถในการร้องที่ดี ทั้งในเรื่องของการควบคุมเสียง การร้องทำนอง การจับจังหวะ การถ่ายทอดอารมณ์เพลงซึ่งจะมีเทคนิคการขับดังนี้

1.1 ต้องฝึกออกเสียงให้ชัดเจนทุกคำ ทุกอักขระ ไม่ว่าจะ เป็นภาษาใดๆ และออกเสียงให้เต็มเสียง

1.2 ต้องมีการฝึกซ้อมในทุกรายละเอียดมาเป็นอย่างดี

1.3 ต้องมีความมั่นใจที่จะแสดงและถ่ายทอดบทเพลงให้กับผู้ชม

1.4 ต้องมีความเข้าใจในบทเพลงเป็นอย่างดี เพื่อที่จะถ่ายทอดออกมาให้ผู้ฟังเข้าใจในบทเพลงได้

1.5 ต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ ควบคุมอารมณ์ที่จะเกิดขึ้นในช่วงก่อนขึ้นแสดง

1.6 ต้องฝึกซ้อมท่าทางขณะร้องเพลงให้เหมาะสมกับเนื้อเพลงและดูเป็นธรรมชาติ

2. การขับร้องประสานเสียง (Chorus singing) คือ การร้องเพลงร่วมกันของบุคคล 2 คนขึ้นไป ซึ่งจะมีดนตรีประกอบหรือไม่มีดนตรีประกอบก็ได้ มีการร้องร่วมกันตั้งแต่กลุ่มเล็กๆ 2 - 3 คน ไปจนถึงกลุ่มใหญ่ๆ 40 - 50 คน และสามารถรวมกลุ่มกันระหว่างคนเพศเดียวกันหรือต่างเพศก็ได้ สามารถจำแนกได้ดังนี้

2.1 การขับร้องประสานเสียงแนวเดียว (Unison singing) คือ จะมีทำนองอยู่ 1 แนว ทำนอง การร้องทุกคนจะร้องทำนองเดียวกันพร้อมกัน

2.2 การขับร้องประสานเสียงหลายแนว (Part singing) คือ จะมีทำนองอยู่หลายแนว ทำนองแต่ละแนวจะมีระดับเสียงแตกต่างกัน การร้องจะแบ่งแนวกันและจะร้องพร้อมกัน การร้องแบบนี้จะยากกว่าการร้องประสานเสียงแนวเดียวเพราะในขณะที่ร้องเราจะได้ยินแนวทำนองอื่น ๆ ด้วย ผู้ร้องจะต้องมีความแม่นยำระดับเสียงในแนวทำนองของตนเองเป็นอย่างมาก

สิ่งสำคัญในการขับประสานเสียงคือ ความพร้อมเพรียงและความไพเราะของเสียงที่มาจากผู้ขับร้องหลายๆ คน ดังนั้นก่อนการแสดงต้องมีการฝึกซ้อมเป็นอย่างดีซึ่งจะมีเทคนิคการขับดังนี้

1. ต้องมีฝึกซ้อมในส่วนของตัวเองมาเป็นอย่างดี

2. ต้องมีการฝึกซ้อมร่วมกับผู้อื่นในวงบ่อยๆ เพื่อซักซ้อมความเข้าใจซักซ้อมคิ้วและจังหวะในการแสดง

3. ต้องฝึกฟังเพื่อนรอบข้างและให้มีความสมดุลกันไม่ร้องเบาหรือดังจนเกินไป

ลักษณะ เทคนิคในการบรรเลงเดี่ยวและการบรรเลงรวมวง

1. **การบรรเลงเดี่ยว** คือ การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเดียว เป็นการบรรเลงคนเดียว แสดงถึงความสามารถของผู้บรรเลงทั้งในเรื่องความแม่นยำในด้านจังหวะ ทำนองเพลง และจุดมุ่งหมายของการบรรเลงดนตรีเดี่ยวการบรรเลงเดี่ยวสามารถบรรเลงได้ทั้งเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากล

- เทคนิคในการบรรเลงเดี่ยว

1. ผู้บรรเลงต้องมีความสามารถและมีฝีมือในการบรรเลง

2. ผู้บรรเลงต้องฝึกจดจำจังหวะทำนองของบทเพลงเพื่อให้บรรเลงได้ถูกต้อง

3. ผู้บรรเลงต้องฝึกอ่านโน้ตก่อนการบรรเลงเสมอ

4. ผู้บรรเลงต้องมีปฏิภาณไหวพริบในการบรรเลงเพราะการบรรเลงเดี่ยว บางครั้ง

มีการประชันฝีมือในการบรรเลงโต้ตอบกัน จึงต้องบรรเลงเพลงที่มีความเหนือชั้นกว่า

5. ผู้บรรเลงต้องมีความสามารถในการบรรเลงเพื่อให้การบรรเลงดนตรีได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองเพลง

6. ผู้บรรเลงต้องมีความมั่นใจและถ่ายทอดอารมณ์ให้เข้ากับบทเพลง

2. การบรรเลงดนตรีรวมหรือการผสมวง เป็นการบรรเลงพร้อมๆกันทั้งวงดนตรีโดยนำเอาเครื่องดนตรีแต่ละประเภทมาบรรเลงร่วมกัน ซึ่งในการผสมวงจะต้องเลือกเครื่องดนตรีที่มีความเหมาะสมกลมกลืนกัน มีเสียงใกล้เคียงกันไม่ดังหรือเบาไปกว่ากัน

- เทคนิคในการบรรเลงรวมวง

1. ฟังฟังจังหวะเพื่อให้สามารถบรรเลงดนตรีได้ถูกต้องตามจังหวะและช่วยให้วงบรรเลงได้อย่างราบรื่น

2. ผู้บรรเลงจะต้องฝึกการอ่านโน้ตที่จะบรรเลงเพื่อให้บรรเลงได้อย่างถูกต้อง

3. ผู้บรรเลงจะต้องมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มในการบรรเลงดนตรีร่วมกัน

4. ฟังฟังทำนองเพลงแนวอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงการเรียบเรียงเสียงประสานและบรรเลงได้หลากหลาย เข้าใจบทเพลงได้ง่ายขึ้น

5. ขณะบรรเลงผู้บรรเลงต้องมีความมั่นใจและบรรเลงได้เข้าจังหวะ ทำนองกับผู้บรรเลงอื่น

2. ครูแบ่งนักเรียนเข้ากลุ่มละความสามารถกลุ่มละ 4 คน

3. กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาเทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียน โดยแบ่งหน้าที่ดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 อ่านคำสั่ง

สมาชิกคนที่ 2 และ 3 หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ

4. กลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และส่งคำตอบให้ครูตรวจเป็นผลงานกลุ่ม

5. ครูตรวจเสร็จแล้วส่งคำตอบคืนกลุ่ม

6. สมาชิกในกลุ่มได้คำตอบคืนแล้วเขียนลงในแบบฝึกหัดหน้า 4-5 แล้วส่งในชั่วโมงเรียน

ชั่วโมงที่ 3

ครูสาธิตการขับร้องและบรรเลงเพลงชะตาชีวิต

ชั่วโมงที่ 4-8

ครูคอยให้คำแนะนำในการฝึกซ้อมการขับร้องและบรรเลงเพลงชะตาชีวิต

ชั่วโมงที่ 9-10

ประเมินความสามารถการขับร้องและบรรเลงเพลงชะตาชีวิต

ขั้นสรุป

การขับร้องเดี่ยวผู้ขับร้องควรมีเทคนิคในการขับร้อง มีน้ำเสียงไพเราะถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้อย่างสร้างสรรค์จะทำให้ผู้ขับร้องบทเพลงได้ไพเราะ และการขับร้องประสานเสียงผู้ขับร้องจะต้องร้องด้วยความพร้อมเพรียงกันมีความแม่นยำระดับเสียงในแนวทำนองของตนเอง และใช้เทคนิคในการขับร้องเพื่อให้ขับร้องได้ไพเราะน่าฟัง

การบรรเลงเดี่ยวและรวมวงเป็นการแสดงความสามารถทั้งจังหวะ ทำนอง ฝีมือผู้บรรเลง ซึ่งต้องมีความแม่นยำในตัวโน้ต มีเทคนิคในการบรรเลงจะทำให้บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องไพเราะ ทำให้สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. แบบฝึกหัด
2. แบบฝึกทักษะการขับร้องและบรรเลงดนตรี

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1
2. หนังสือทฤษฎีของโคดาเย
3. ใบความรู้

10. การวัดและประเมินผล

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ - การขับร้องและบรรเลงดนตรี คือ การสร้างเสียงออกมาอย่างถูกต้องวิธี ซึ่งจะมีลักษณะและเทคนิคแตกต่างกัน จะต้องทำความเข้าใจ และฝึกฝนอย่างถูกต้อง จะทำให้ขับร้องได้อย่างถูกต้อง สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงมาสู่ผู้ฟังได้ ทำให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งประทับใจในบทเพลง	- แบบฝึกหัด - แบบฝึกทักษะ	- แบบฝึกหัด - แบบฝึกทักษะ	-เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ตัวชี้วัด - มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ศ 2.1 ม.1/7 เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง - มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ศ 2.1 ม.1/3 ขับร้องและบรรเลงดนตรีตามโน้ตสากล	- แบบฝึกหัด - แบบฝึกทักษะ	- แบบฝึกหัด - แบบฝึกทักษะ	- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %
คุณลักษณะ 1. ใฝ่เรียน 2. มุ่งมั่นในการ ทำกิจกรรม	- แบบสังเกต พฤติกรรม	- สังเกต พฤติกรรม	- เกณฑ์ผ่านระดับ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชาศ 21102.....ชื่อรายวิชา.....ศิลปะ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...1....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ศิลปะ..... ภาคเรียนที่...2/2564.....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้องค์ประกอบดนตรี.....
แผนการเรียนรู้ที่...5...เรื่อง.....องค์ประกอบดนตรี.....เวลา..2..ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน 2. **ตัวชี้วัด**
ม. 1/2 อธิบาย และประพันธ์เพลงตามองค์ประกอบดนตรี

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การมีความเข้าใจในองค์ประกอบดนตรีจะทำให้สามารถ วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น
ประพันธ์เพลง และเห็นคุณค่าของดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างอิสระ

4. สาระการเรียนรู้

- องค์ประกอบดนตรี
- หลักการประพันธ์เพลง

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายองค์ประกอบดนตรีได้
2. ประพันธ์เพลงง่าย ๆ ตามองค์ประกอบดนตรีได้

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

7.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียน
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

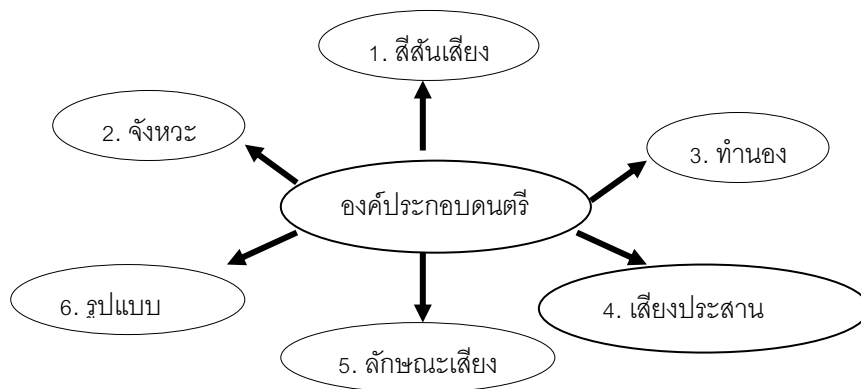
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนฟังเพลง 1 เพลง แล้วร่วมกันกันแสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกอย่างไรบทเพลงนั้น
จะต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

ขั้นจัดการเรียนรู้

ชั่วโมง 1

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง องค์ประกอบดนตรี

องค์ประกอบของดนตรีแต่ละข้อนั้นมีลักษณะต่างๆ ที่ทำให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ ไพเราะซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. **สีต้นเสียง** (Tone color) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของเสียงที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดเสียงต่าง ๆ ในทางดนตรีจะหมายถึงเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรี และเกิดจากมนุษย์

2. **ลีลาจังหวะ** (Rhythm) หมายถึง ความสัมพันธ์ของเสียงและความเงียบที่เกิดขึ้นซึ่งดำเนินไปตามเวลาทำให้เกิดลีลาจังหวะขึ้นในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น

2.1 จังหวะหลัก (Beat) หมายถึง จังหวะที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเท่า ๆ กัน

2.2 ความเร็วของจังหวะหลัก (Tempo) หมายถึง ความเร็วของบทเพลง มีหน่วยเป็นครั้งต่อนาที

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm) หมายถึง จังหวะที่เกิดขึ้นตามทำนองโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับเสียง

2.4 รูปแบบของจังหวะ (Rhythmic Pattern) หมายถึง รูปแบบของจังหวะที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน เช่น จังหวะสามช่า จังหวะรำวง

3. **ทำนอง** (Melody) หมายถึง การจัดเรียงของเสียงที่มีความสั้น-ยาว และระดับเสียงสูง-ต่ำไล่เรียงกันหรือสลับกันไป ในทางดนตรีถือว่า ทำนอง เป็นการเคลื่อนที่และผสมผสานกันของเสียงในแนวนอน คือ แนวทำนองจะเคลื่อนที่ไปข้างหน้าตามจังหวะที่ดำเนินไปเรื่อยๆ

จากการผสมผสานของ จังหวะและทำนอง ทำให้เพลงแต่ละเพลงให้อารมณ์ความรู้สึกในการฟังแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แสดงถึง ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของเพลงนั้น

4. **เสียงประสาน (Harmony)** หมายถึง เสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปเกิดขึ้นพร้อมกัน

5. **ลักษณะเสียง** คือ หมายถึง เสียงดัง เสียงเบา เสียงสั้น เสียงยาว เสียงทุ้ม และเสียงแหลม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับต้นกำเนิดเสียงนั้นๆ ตัวอย่างเช่น

- ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนมาก จะทำให้เกิดเสียงที่ดัง
- ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนน้อย จะทำให้เกิดเสียงที่เบา
- ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนนาน จะทำให้เกิดเสียงที่ยาว
- ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนไม่นาน จะทำให้เกิดเสียงที่สั้น
- ถ้าต้นกำเนิดเสียงมีขนาดใหญ่ จะทำให้เกิดเสียงที่มีลักษณะที่ทุ้มต่ำ
- ถ้าต้นกำเนิดเสียงมีขนาดเล็ก จะทำให้เกิดเสียงที่มีลักษณะที่แหลมสูง

6. **คีตลักษณ์** หมายถึง รูปแบบ หรือโครงสร้างของบทเพลง มีลักษณะดังนี้

เพลง 1 ตอน

คือ บทเพลงที่มีทำนองเดียวหรือ 2 ท่อน ซึ่งในท่อนใหม่นั้นทำนองต้องไม่ต่างจากเดิมมากนัก สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ A เช่น เพลงชาติ

เพลง 2 ตอน

คือบทเพลงที่มีทำนองหลัก 2 ท่อน หรือมากกว่า แต่ทำนองที่เพิ่มขึ้นต้องมีทำนองซ้ำต่อกันมา โดยไม่สลับทำนอง สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ AB

เพลง 3 ตอน

คือ บทเพลงที่มีทำนองหลัก 2 ทำนองและนำทำนอง A มาบรรเลงใหม่ หรือมีทำนองต่างกันทั้งสามทำนอง สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ AABA, ABC

รอนโด

คือ บทเพลงที่มีทำนองสร้อยซ้ำ เป็นช่วงๆประกอบด้วยทำนองหลักและทำนองขัดแย้ง 2 ท่อน สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ ABACAD

7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ชั่วโมงที่ 2

- ครูอธิบายหลักการประพันธ์เพลงตามองค์ประกอบดนตรี
- ให้นักเรียนประพันธ์เพลงตามความคิดสร้างสรรค์โดยใช้องค์ประกอบดนตรี ความยาว 8

จังหวะหลักโดยให้เป็นชิ้นงาน

ขั้นสรุป

องค์ประกอบดนตรีมีความสำคัญต่อบทเพลง เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ ไพเราะ น่าฟัง อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจบทเพลงมากขึ้น ทำให้เราสามารถวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ ประพันธ์เพลงและเห็นคุณค่าของดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างอิสระ ถูกต้องตามหลักการทางดนตรี

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. ใบความรู้
2. ใบงาน

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 2

10. การวัดและประเมินผล

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ การมีความเข้าใจในองค์ประกอบดนตรีจะทำให้สามารถ วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ประพันธ์เพลง และเห็นคุณค่าของดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างอิสระ	- แบบฝึกหัด - ใบงาน	- แบบฝึกหัด - ใบงาน	- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %
ตัวชี้วัด - มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ศ 2.1 ม. 1/2 อธิบาย และประพันธ์เพลงตามองค์ประกอบดนตรี	- แบบฝึกหัด - ใบงาน	- แบบฝึกหัด - ใบงาน	- เกณฑ์การให้คะแนน ต้องผ่าน 60 %
คุณลักษณะ 1. ใฝ่เรียน 2. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบสังเกต พฤติกรรม	- สังเกต พฤติกรรม	- คะแนนผ่านระดับ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชาศ 21102.....ชื่อรายวิชา.....ศิลปะ.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...1....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ศิลปะ..... ภาคเรียนที่....1/2564.....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ถ่ายทอดอารมณ์บทเพลง.....
แผนการเรียนรู้ที่..6..เรื่อง...การถ่ายทอดอารมณ์บทเพลงตามองค์ประกอบดนตรี...เวลา..2..ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน 2. ตัวชี้วัด

ม. 1/2 อธิบายองค์ประกอบดนตรี

ม. 1/8 ประเมินคุณภาพของบทเพลง

ม. 1/7 นำเสนอบทเพลงที่ตนเองสนใจและอภิปรายลักษณะเด่น

ม. 1/5 ถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลง

ม. 1/6 เปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกในการฟังดนตรีแต่ละประเภท

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การมีความเข้าใจในองค์ประกอบดนตรีจะทำให้สามารถ วิพากษ์วิจารณ์ ประเมินคุณภาพ
แสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ เห็นคุณค่าของดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างอิสระ

4. สาระการเรียนรู้

- องค์ประกอบดนตรี

- คุณภาพของบทเพลงด้าน เนื้อหา เสียง และอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลง

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายองค์ประกอบดนตรีได้

2. ประเมินคุณภาพ เปรียบเทียบ แสดงความคิดเห็น ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงได้ตาม
องค์ประกอบดนตรี

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียน
2. มั่งมั่นในการทำงาน

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

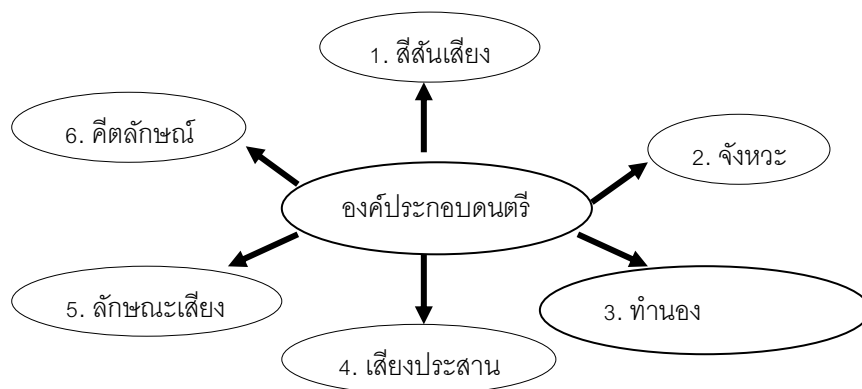
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนฟังเพลง 1 เพลง แล้วร่วมกันกันแสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกอย่างไรต่อบทเพลง จากนั้นสรุปว่าการที่จะเปรียบเทียบ และถ่ายทอดความรู้สึกของ บทเพลง ได้ถูกต้องนั้นจะต้องมีความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีเป็นอย่างดี

ขั้นจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

1. ครูชี้แจงอธิบายตัวชี้วัดระดับสูงที่นักเรียนพึงรู้
2. ครูทบทวนเนื้อหาเรื่อง องค์ประกอบดนตรี

องค์ประกอบของดนตรีแต่ละข้อนั้นมีลักษณะต่างๆ ที่ทำให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ ไพเราะซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. สีต้นเสียง (Tone color) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของเสียงที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดเสียงต่าง ๆ ในทางดนตรีจะหมายถึงเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรี และเกิดจากมนุษย์
2. ลีลาจังหวะ (Rhythm) หมายถึง เสียงที่เกิดขึ้นดำเนินไปตามเวลาอาจสลับกับความเงียบทำให้เกิดลีลาจังหวะขึ้นในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น
 - 2.1 จังหวะหลัก (Beat) หมายถึง จังหวะที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเท่า ๆ กัน
 - 2.2 ความเร็วของจังหวะหลัก (Tempo) หมายถึง ความเร็วของบทเพลง มีหน่วยเป็นครั้ง

ต่อหน้าที่

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm) หมายถึง จังหวะที่เกิดขึ้นตามทำนองโดยไม่มี การเปลี่ยนแปลงระดับเสียง

2.4 รูปแบบของจังหวะ (Rhythmic Pattern) หมายถึง รูปแบบของจังหวะที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน เช่น จังหวะสามช่า จังหวะรำวง

3. ทำนอง (Melody) หมายถึง การจัดเรียงของเสียงที่มีความสั้น-ยาว และระดับเสียงสูง-ต่ำ ได้ เรียงกันหรือสลับกันไป ในทางดนตรีถือว่า **ทำนอง** เป็นการเคลื่อนที่และผสมผสานกันของเสียงใน แนวนอน คือ แนวทำนองจะเคลื่อนที่ไปข้างหน้าตามจังหวะที่ดำเนินไปเรื่อยๆ

จากการผสมผสานของ **จังหวะและทำนอง** ทำให้เพลงแต่ละเพลงให้อารมณ์ความรู้สึก ในการฟังแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แสดงถึง **ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ** ของเพลงนั้น

4. เสียงประสาน หมายถึง เสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปเกิดขึ้นพร้อมกัน

5. ลักษณะเสียง คือ หมายถึง เสียงดัง เสียงเบา เสียงสั้น เสียงยาว เสียงทุ้ม และเสียงแหลม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับต้นกำเนิดเสียงนั้นๆ ตัวอย่างเช่น

- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนมาก จะทำให้เกิดเสียงที่ดัง
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนน้อย จะทำให้เกิดเสียงที่เบา
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนนาน จะทำให้เกิดเสียงที่ยาว
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนไม่นาน จะทำให้เกิดเสียงที่สั้น
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงมีขนาดใหญ่ จะทำให้เกิดเสียงที่มีลักษณะที่ทุ้มต่ำ
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงมีขนาดเล็ก จะทำให้เกิดเสียงที่มีลักษณะที่แหลมสูง

6. คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบ หรือโครงสร้างของบทเพลง มีลักษณะดังนี้

เพลง 1 ตอน

คือ บทเพลงที่มีทำนองเดียวหรือ 2 ท่อน ซึ่งในท่อนใหม่นั้นทำนองต้องไม่ต่าง จากเดิมมากนัก สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ A เช่น เพลงชาติ

เพลง 2 ตอน

คือบทเพลงที่มีทำนองหลัก 2 ท่อน หรือมากกว่า แต่ทำนองที่เพิ่มขึ้นต้องมี ทำนองซ้ำต่อกันมา โดยไม่สลับทำนอง สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ AB

เพลง 3 ตอน

คือ บทเพลงที่มีทำนองหลัก 2 ทำนองและนำทำนอง A มาบรรเลงใหม่ หรือ มีทำนองต่างกันทั้งสามทำนอง สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ AABA, ABC

รอนโด

คือ บทเพลงที่มีทำนองสร้อยซ้ำ เป็นช่วงๆประกอบด้วยทำนองหลักและ ทำนองขัดแย้ง 2 ท่อน สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ ABACAD

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คนเลือกเพลงที่สนใจ 1 เพลง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1.1 เนื้อหาของเพลงเกี่ยวกับอะไร
- 1.2 จังหวะมีลีลาอย่างไร
- 1.3 ทำนองเป็นอย่างไร
- 1.4 เสียงและดั่ง-เบาเป็นอย่างไร
- 1.5 เพลงมีรูปแบบอย่างไร
- 1.6 อารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงโดยรวมเป็นอย่างไร

จากนั้นออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มจับคู่กันเปรียบเทียบบทเพลงของทั้งสองกลุ่มว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นสรุป

องค์ประกอบดนตรีมีความสำคัญต่อบทเพลง เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ ไพเราะ น่าฟัง อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจบทเพลงมากขึ้น ทำให้เราสามารถวิพากษ์วิจารณ์ ประเมินคุณภาพ แสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ เห็นคุณค่าของดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างอิสระ ถูกต้องตามหลักการทางดนตรี

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

1. วีดีโอ งานดนตรี
2. ใบงาน

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 1

10. การวัดและประเมินผล

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ การมีความเข้าใจในองค์ประกอบดนตรีจะทำให้สามารถ วิพากษ์วิจารณ์ ประเมินคุณภาพ แสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ เห็นคุณค่าของดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างอิสระ	- แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม	- สังเกต	- เกณฑ์การให้คะแนนต้องผ่าน 60 %

เป้าหมาย	หลักฐาน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
เปรียบเทียบ เห็นคุณค่าของดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างอิสระตามหลักการทางดนตรี			
ตัวชี้วัด มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ศ 2.1 ม.1/2 อธิบายองค์ประกอบดนตรี ม.1/8 ประเมินคุณภาพของบทเพลง ม.1/7 นำเสนอบทเพลงที่ตนเองสนใจและอภิปรายลักษณะเด่น ม.1/5 ถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลง ม.1/6 เปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกในการฟังดนตรีแต่ละประเภท	- แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม	- สังเกต	- เกณฑ์การให้คะแนนต้องผ่าน 60 %
คุณลักษณะ 1. ใฝ่เรียน 2. มุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบสังเกตพฤติกรรม	- สังเกตพฤติกรรม	- คะแนนผ่านระดับ 2